

TELEGRAFUL ROMANU

Telegraful ese de două ori pre septembra:
Duminică și Joi. — Prenumeratua se
face in Sabiu la expeditorul său, preșa la
c. r. postea cu bani gata prin scrisori francate,
adresate către expeditor. Pretul prenumera-
tui pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
pentru o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 20.

ANULU XXII.

Sabiu in 10/22 Martie 1874.

tra celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciile din Monarchia pre unu anu 3 fl. iera pre
o jumătate de anu 4 fl. v. n. Pentru prime și tieri
streni pre anu 12 1/2 fl. ann 6 fl.
Inseratul se platește pentru întâia óra
cu 7 er. sirulu, pentru a dôna óra cu 5 1/2 er.
și pentru a treia repere cu 3 1/2, cr. v. a.

Productiunea și consumtiunea la poporul nostru tieranu.

(III.) Dn tóte părțile se audu faime, in cele mai multe casuri nu nebasate, ca tieranul nostru incepe a-si propadi moșiora eredita dela mosi și stramosi, — ca poporul nostru din di in di seracesce și in pericula a devinî la sépa de lemn; dura nimenea nu se încerca inca de a scrină cătu de cătu, in modu rationalu, causele reului acestui, ce pote aduce mai in deosebi ruinarea nostra nationale ! —

Unii adscriu realu acesta indatinărei poporului nostru cu beutorile spirituoase, altii lenevirei și nelucrării și altii ierasi gradului celui inferior de cultura, al poporului nostru, in urmă căruia devine usior poporul nostru amagito de altii și despoiatu de aceea ce astazi singurul lui mai face partasiu alu patriei străbene — adeca de posessiune. — Tóte acestea suntu, inse numai in parte și in a doua linia, cause ale ruinării bunastării poporului nostru. Pentru ca poporul englez inca e forte indatinări cu beutorile spirituoase și cu tóte acestea totusi e poporul celu mai avutu de pre fatișamentului. — Lene absoluta inca nu i se pote imputa tieranului român, mai multu numai nestraduirea lui, de a agonișii mai multu decât i e de lipsa spre a se sustine. Iera in ce privesce ingeniul românului spre speculație, acesta nu e asi de tempitu precum se pare; mai multu i lipsește tieranului nostru ingenu de intreprindere.

Causa cea adeverata din carea pote devinî seraciua seu neaverea unui poporu, a unei natiuni, in genere este si pote fi numai disproportionația intre producție și consumație; si in specie disproportionația acelui in direcții, cându unu poporu consume mai multu decât produce. — Pentru ca in casulu acesta abnormu, consumandu-se preste producție, cauta sa se ia in consumație și capitalul dejă adunat — sa lu numim mortu, fatia cu bratiele lucratului care reprezinta unu capitalu viu — si astfel consumandu-se si ac-

stă, poporul atât de nefericit remane fără nici o avere, proletariu, — cu brațele că singurul factoru spre a-si castiga cele de lipsa ! —

Celu ce recunoște de câtă insemanță este capitalul pentru producție si incătu ajutora și înlesnește capitalul producție — ceea ce o va recunoște ori-cine prejudecandu ca d. e. fără elo- canu, care inca face in sensulu național-economic alu cuventului, o parte din capitalul adunat, nici unu cuiu nu-lo poti bate după dorintia, ca fără parale nu poti intreprinde vre-o specula etc. etc., — acelă va intielege si acela adeveru: ca cu cătu posedu uno poporu seu o na- tione mai putiu capitalu, cu atâtă mai putiu e in stare a si produce si prin urmare cu atâtă si cu mai anevoia si pote castigă bunastare seu avere, — si viceversa.

De aceea e forte de lipsa pentru pro- sperarea nostra in genere că sa-si pas- tredie celu putiu tieranul nostru pos- sessiunea si avereia sea, déca nu este in stare că sa si-o inmultișe; iera de alta parte e ren si periculu pentru pro- sperarea naționalei intregi, cându si papa- desce avere, posessiunea sea; mai reu inse, cându lasa sa devina acelă in măni straine !

Dara nu numai din punctu de vedere curatul naționalu economicu, ci chiaru si din punctu de vedere politicei cade in daună naționali instrainarea averei na- tionale; fiindu ca cu deosebire la noi e eserciarea celor mai scumpe drepturi politice legata de posessiune si prin ur- mare prin perderea posessiunei se perdu si drepturile insusi. — O causa prin- cipale pentru ce noi români atât de pu- tiu potem influența in afacerile poli- tico-administrative — e a se cauta in giuristarea aceea, ca poporul nostru posedu in relatiune cu numeroul seu, prea pu- tieni avere, si in deosebi sa concentră- dia prea putieni avere in măniile celor mai multi individi.

Dupa premiterea acestor, ne vomu incercă a seruat — incătu ne voru per- mite poterile — incătu suntu giurisările

Dómnelor și Domnilor ! Tem'a propusa după cum se vede este unu obiectu spre a căruia desfășurare s'arū recere o capacitate eminenta, unu studiu mai seriosu. Barbatu cu cunoștințe vaste au scrisu asupra acestui obiectu; intre cari români de confesiunea gr. or. primo locu au a numeră pre nemuritorulu Andrei Barbu de Siaugun'a. Eu nu amu altă de facutu, decât sa admiru portretul ce ne-a lasatu acestu barbatu, sa admirâma penelul ce l'a depinsu, si déca voimur a si si noi pictori apoi se invocâmu ajutoriul divinu, spre a pute trage căteva liniiamente in acestu obiectu; si acelă mai multu din predilecție către atâta ostenele, căte s'au facutu pâna acum.

Sa intru in materia.

Venirea lui Chr. nu este unu fenomenu, ce se arata numai spre a produce admirare si admirare in lume. Venirea lui reformă societatea omenescă vechia. In locul societății celei corupte introduce o societate morale. Prin acelă i se atrage lui in parte civilizația secolului 19 disu alu luminelor. Este frapantu inse, ca Christosu nu se adresă la starea so- ciale a poporului, si cu tóte acestea re- formă societatea. Elu nu regulăza ref- rentele sociale intre domnu si servu, căci insusi dice: „Dati Cesarului, cele ce suntu ale Cesarului, si lui Ddieu, cele ce suntu

productiunei si ale consumației la po- porulu nostru favorabile seu nu ? Si in- cătu se poate privi proporția intre producție și consumație la poporul no- stru favorabile si astu-feliu apromitiatore de unu viitoru mai bunu, — seu nu ?

Productiunea poporului român in genere, precum si a tieranului român in specie, nu se poate numi nisi favorabile ; dar iera nici nefavorabile. —

Favorabile preste totu nu se poate numi producție poporului intregu ro- manu, din cauza ca producția sea nu numai ca nu se estinde preste toti ramii de producție, ci din contra se marginesc mai numai la unii, precum mai cu séma agricultura, economia de vite, putieni negotiu etc. — pre cându unii ramii de producție le lipsesc mai de totu, precum in deosebi meserile si tóte intreprinderile de a prelucra mate- riale crude. — Daună ce provine din giuristarea acelă nefavorabile, pentru eco- nomia națională e evidentă; fiindu ca bunurile ramurilor de producție, ce ne lipsesc, debue sa le acuieră din măni straine si astu-feliu trebuie sa oferim si sa dămu capitalele noastre la straini. —

Preste totu nefavorabile iera nu se poate numi producție intregului poporu român; din cauza ca mai toti individii singurătei se ocupă — de-si nu in specii destul de favorabile — cu producția, si la poporul român lipsesc mai preste totu de acelă, cari numai sa consume, fără ca sa si produca cătu si decât ! —

Asemenea stă producția la poporul nostru tieranu. — Nu e si nu se poate numi preste totu favorabile, intre atâtă, incătu poporul nostru tieranu a inaintat sòrte putieni, seu mai de locu, dela sta- rea primativa ce a inventat-o dela mosi si stramosii lui, — nu cunoscce avantajurile progreselor facute de cele-lalte naționi culte, nu se folosesc nici de puterile sele, si cu atâtă mai putieni de puterile naturali seu mecanice in modu rational, — apoi de tempu de locu nu tiene contu, alergă dintr-un capu de hotar pâna in cela-laltu, dela o bu-

cata de pament la altă si si petrece mai multe dile cu carulu si vitele pentru unu bratii de lemn, care numai pre lângă o istatime rara de a-i dă o aparținta in privința catului, in realitate ne existenta — Iu vine cu 1 fl. pâna la 2 fl. una pretiu care si-si câștiga unu lucratuру capace numai cu bratoul seu intr'o di- séu doua ! —

Cu tóte acestea producția tieranu- lui nostu totusi nu se poate numi in ge- nere nefavorabile si anume mai cu séma din cauze: ca mai intâi tieranul nos- tru in genere e monotoriu si facu excep- ţiune rara dintre tieranii acelă, cari pre lângă tóte ca le place sticlită sa nu-si caute de economia sea, — ca mai departe tieranii nostrii pre lângă agronomia se occupă de regula mai multu seu mai pu- tieni si cu economia de vite, carea este ramul celu mai rentabilu dintre toti ramii de cultura, — prasesc mai cu séma in apropierea oraselor animale merunte, cari li-se rentă de regula forte bine, — si in fine câștigul ce-lu facu in mo- dulu acesta lu intrebuintidă de regula spre agonisire de posessiune seu vite. —

Unu reu generalu contură in cătu- va producția tieranului român si anume acelă, ca elu de regula nu-si da silintă că sa produca cătu cătu aru poté; si mai cu séma celu-ce ere mosi'a sea propria, cu anevoia se rezolvă că se lucre si pentru altulu, de-si proprietatea sea nu-i da ocupație destulă. — Reul acesta si are fondamentul seu in parerea ratacita aristocrateca a poporului nostru: ca adeca aru si sub demnitatea unui po- sessor agricultor, ca sa lucrede pen- tru altii. — In genere tiene poporul nos- tru tieranu agricultorul de oca mai ono- risca ocupație, din cauza ca agricultorul lucre pre mosi'a sea si pentru sine; si caușa din care mai cu séma nu se legă poporul nostru tieranu de meserie e ca nu voiesc sa lucre pentru altii. —

Reul acesta inse va disparé, cătu se va convinge tieranul nostru: ca a lucră in ori-ce modu si ori peatru cine, nu e rusine, cătu voru crește si lipsele si recerintele sele mai tare si cătu se voru

pentru ocârmuirea societății crestine, ca- rea norma sa regoleze in succesiunea tempurilor, afacerile acestei societăți, ca- rea se continua din parinti in princi. Acelă necessitate a prevedut-o Christ. si pentru aceea si alege 12 Apostoli. In alegerea acestor a avem inceputul vie- tiei constituționale in biserică. Prin alegerea acelă voi Mantuitorul a alungă pre venitoru absolutismulu din biserică, si a pune base vietiei const. in biserică. Tóte lucrările sele le face in satul lumei. Apo- stolii basati pre faptele Mantuitorului pro- ceda la alegerea lui Mathei de Apostolu in satul creștinilor, ce erau pre atunci; asemenea intru alegerea celor 7 diaconi; totu astfelui la alegerea de Eppi pr. la alegerea lui Policarpu Eppulu Smirnei. Prin celea 7 sinode ecumenice si 12 lo- cali se intaresce mai tare vietiua consti- tuționale, aducendu-se legi (canone) cum are sa se procedă in tóte afacerile bis. si acelă o facu basandu-se pre cuvin- tele Mantuitorului: „unde suntu 2 sau trei adunati in nomele meu, si eu sum in mediucoiu loru“; Pre basea praciei vechi se alege Ioanu Chrisostomu de Archiereu prin sufragiul intregului cleru si popor, asemenea Eustachiu Episcopulu Antiochiei. Totulu se peractează in adunari.

(Va urmă.)

EDISIORA.

Despre constitutiunea bisericei noastre.

(elaborat in cedintă publica a so- ciet. de lectura pedagogico-teologica din Sabiu, in preseră onomasticei (26 Fauru) Esc. Sele Par. Archiepiscopu si Metropolitul Procopiu.)

„De gresiesc tie fratele teu, in- drăpta-lu intre tene, si intre elu, si déca nu te va asculta, ia cu tene inca pre unu seu doi, si asiad indrăpta-lu pre elu, si déca nu va asculta nici de ace- stă, atunci spune-lu bisericei.“ (Math. cap. 18. v. 15.)

Ilustra adunare ! Suntu rari mo- mentele noastre de intrunire, dura pre cătu suntu de rari, pre cătu trebuie sa fie de momentos obiectele cari au se intretină conversație. Me temu a vorbi, fiindu pre acestu piedestalul vedindu inainte-mi unu publicu, pre cătu de numerosu pre atâtă de intelligentu, dura me incuragiez, căci celu versat in sciinție nu va des- consideră pre celu ce vrea sa intre in templulu sciinției. Nu promit multu si nu lucruri noue a ve aduce inainte; căci acelă mi-ara si preste putintia; déca totusi voiu vorbi, acelă o facu rogan- du-me de pacienta II. adunari, interesa- roria pentru totu ce laia in vietiua nostra nat. bisericesca.

rentă și fructele osteneleloru sele mai bine.

Aru fi sa vorbim acum'a despre consumația tieranului nostru în special: acăst'a inse nu aru face nici un servit de deslegării cestionei ce ni amo fosta propus'o să de aceea ne vomu și margini pre lângă trăsurile generali ale factorului acestor'a naționalu — economicu.

De aci provine, de o parte reoul, că tieranul român nu se silesce a prosperă în producție, — fiind ca avem lipse putiene, putieni se recere și spre acoperirea loru, și elu urmăria de regula numai norm'a acăst'a imperativa, — dar totu de aci devine apoi de alta parte și favorabil'a proporție între producție și consumație la tieranii nostri și anume din giurăstarea: ea ei-de-si produce putieni, dar consuma totu stăt'a de putieni, său mai putieni, — și astu-feliu capitalulu loru de nu crescere, nu scade!

Se intielege de sine, că trăsurile acestea din vieti'a națională-economica a tieranilor nostri, — suntu de totu generale și nu suntu a se aplică la ani ne-roitori, și alte calamități, nici ca să reflecte aici la devastările cele nejustificăvă ale padurilor, său la alte moduri de consumație neratiunali; fiind ca acestea suntu nisice aparțințe trezătoare, cari se vor delatura de sine cându va precepe tieranul reoul ce urmăria dintr'ensele.

Prestă totu deci potemu afirma cu tota siguritatea: ca avereia naționale a tieranilor nostri de presento nu se află in decadentia, și ca numai atunci aru deveni in decadentia, cându tieranii nostri de o parte s'ar dedă la traiu mai bunu, iera de alta parte nu aru spori in asemenea măsura și cu producția. — Din contra aru inaintă bunastarea tieranilor nostri, cându pre lângă traiul loru de acum'a, s'ar silii a progresă in totu sferele de producție.

Deci, e o sănă datoria a pretilor, invetitorilor și a altorui persoane descepte, care stau in atingere cu poporul, că de o parte sa-lu desmente dela consumarea averei in modu daunosu și nefructiferu, — din care amintim că specii, beutură vinarsului, ospetile cele preste mesura, devastarea padurilor etc. — iera de alta parte sa-lu indemnă spre progresu in afacerile sele, — sa-i arete profitulu ce devine din usuarea masinelor și sa stăruiesca că unde e posibilu sa se procure atari prin asociația mai multor'a, — sa-lu indemnă spre imbrățișarea mese-rielor și a astorii-telui de ocupăriuni economice, care s'au constatatu că mai profitabile, — și in fine sa-i arete și ratinea in lucru, fiindu ca numai astu-feliu se pote castigă sporii.

Divorturile in diverse țieri.

Divorturi său despărțiri au fostu in totu tempurile și in totu țierile pamentului, o dovădă, ca sentința: „Casatorile se închideau în ceriu“ nu e decât o parere-pia a credinței, pentru-ca altmintrenarea amo fi sălii sa presupunem, ca nice insuși ceriul nu e infalibilu. Există numai o parte ne însemnată a pamentului, despre carea spunu etnografi și calatorii scientifici, că scolo divorturile erau necunoscute pâna la asediarea coloniilor europene, și acăst'a parte de pament este reprezentată prin unele insule australice, unde se dice că nice adău obvina „între selbă-teci“ absolutu nice unu divortiu. Nu se pare inse, că acăst'a aru servi acelorui omeni naturali spre o deosebită distincție, din contra. De sine se intielege că unu divortiu nu se recere acolo, unde legător'a casatoriei nu e solida și unde femeia n'are mai multu dreptu decât unu animalu de casa, unde barbatul dupa placu său dupa mesur'a averei sele pote sa-si alăge succesiune dupa femeia sea, fără de a slungă pre acăst'a din colib'a sea.

Divortul presupune totu-déon'a o ore-care măsura de drepturi pentru femeia, de-si acăst'a măsura ici coalea scade la unu minimum. Din cându in cându detințorii suplinesc locul dreptului, pre-

sele și la referințile sele nu pote înfrăptunde asi ce-va. De altmintrenea ceea-ce privește intrarea in cabinetul Slavy va întră mai întâi pre cei de unu principiu cu densul, aternându respunsul definitiv dela decisiunea acestora.

Dlu Slavy s'a rugat de respunsu celu multu pâna la două ore după media-di.

Partid'a lui Deák a tenu în 18 Martie o conferință, la care a luat parte mai totu membrii partidei din locu. In conferința acăst'a espuse ministrul președinte Slavy, totu decursul per tractărilor și negocierilor pentru compunerea unui cabinet nou, la inserințarea primă dela Maj. Sea, și cu membri de ai stângii centrali. Din espusea ministrului președinte se vede, că compunerea nouului cabinetu cu barbati din centrul stângu s'a impedeclat de propunerea lui Tisza, că la ocazie binevoitoa, in launtrul cabinetului și la casu de lipsa chiar deadreptulu înaintea Maj. Sei, sa se facă o revisiune a pactului dela 1867, pre cându Slavy prețindea că asi ce-va sa intreprinda Tisza numai afară de cabinetu.

Nepotendu-se ajunge o unire in punctul acesta de diferență, să roguă de Maj. Sea, a-i primi definitivu demisiunea ceea ce să se intemplat. Multimesecă pentru increderea și sprinținu de care s'a bucurat pâna aci din partea partidei și o rōga că și de aci înainte de cându a devenit că membru simplu alu partidei sa fia intempinat cu bunavointia.

Baronul Lipthay da expresiune simtiștilor conferinței in cele mai caldurește cuvinte, amintindu de meritele ministrului președinte și a celor-a-lalți ministri.

Dupa aceste conferințe mai ramane adunata și se consultă in grupe asupra evenimentului celui mare alu dilei și asupra eventualității viitorului.

Despre decurgerea crizei ministeriale din Bud'a-Pest'a, scrie „Corespunzători Pestana“ urmatorele:

Coaliunea a cadiu ari, (19 Mart.) adi se pote consideră și fusiunea cu partid'a Ghyczy respectivă intrarea lui Ghyczy in ministeriu Slavy că definițiv parasita.

Dupa ce s'a informatu domnul Slavy ieri despre conclusula centrului stângu, au întrebatu pre dlu Ghyczy ca este densul aplecatu a intră in Ministeriu pre bas'a apromisiunei sele de mai nainte, acum dupa ce dlu Tisza nu primește nici unu portofoliu. Dlu C. Ghyczy declară că cadienă coaliunea nu pote intră in ministeriu. La întrebarea dlu Slavy, ca nu aru fi aplecatu a luă asupra-si compunerea unui cabinetu nou, a respunsu dlu Ghyczy, că cu privire la betrănele

cum e d. e. in lav'a, unde o femeia, nemultiamindu-se cu barbatul seu, numai prin aceea pote provocă divortiu, că se rescumpere prin o sumă anumita de deobligamentul datu la încheierea casatoriei. La totu intemplarea și aci este unu dreptu, care dupa împregiorări pote sa fia mare, cându de exemplu sum'a pre carea trebuie sa o solveze e mica. O femeia frumosă pote in totu tempulu sa arunce barbatul seu o sumă, carea pote e numai unu bagatelu, său pre carea o pote primi dela unu altu adoratoriu, și ea devine astfelu libera și necasatorita.

Cu multu mai aspră e o instituție privitoria la acăst'a, pre carea o astămu la tibetani. La acăst'a divorturile in genere suntu forte rare iertate; de către totu se intemplă atunci se recere învoirea liberă a ambelor parti și nice unei e dintr-acestea nu-i este iertat a se mai casatorii dupa acăst'a vreodata, nice chiar dupa moarte partiei celei-lalte. La mauri se pote despărții o femeia, carea in unu anumitu tempu n'au nascutu barbatului nice unu copilu, la acăst'a se recere inse învoirea neamului intregu; in casul acesta i se iertă a se casatorii iera. La abisini inse nu există într'adeveru nice o casatorie. Ambele parti potu face impreună și le potu să disolve dupa cum le place. Locutorii inca pagâni din Sibiri'a asemenea și-au usurat lucrul, firesc

sele și la referințile sele nu pote înfrăptunde asi ce-va. De altmintrenea ceea-ce privește intrarea in cabinetul Slavy va întră mai întâi pre cei de unu principiu cu densul, aternându respunsul definitiv dela decisiunea acestora.

Dlu Slavy s'a rugat de respunsu celu multu pâna la două ore după media-di.

Iu urmă acestei partid'a lui Ghyczy se intrunescă la 10 ore in conferință, in carea dlu Ghyczy schiță cursul per tractărilor și punctul seu de mancare și apoi provoca pre membrii partidei sa se pronuncia. Majoritatea aproba procederea lui Ghyczy, alții ierăsi au sprijinitu intrarea lui Ghyczy in cabinetu adaugendo, că fusiunei sa i se dea totu concursul; cu deosebire dlu Ivanka a adusu mai multe argumente pentru fusiune.

La locul acesta mai înregistrămu și scirea, că dlu Ivanka este decisu a-si depuna mandatul in urmă concluzionu partidei pentru-ca elu numai consideră de justificata și fundată poziția cea excepțională a partidei din centru.

Prononcindu-se dlu Ghyczy ca va respondre ministrului președinte negativu, să incinsu o desbatere lungă, că ore decisionea său conclusul acesta sa se notifice simplu, său sa se si motivedie. Dupa o desbatere de 4 ore s'a decisu, că prin o epistolă sa i se facă dlu Slavy simplu cunoscutu, că in contilegere cu partid'a, Ghyczy, este in contră intrării in cabinetu.

Inainte de meadia-dl a cercetatu dlu Slavy și pre morbosulu baronu Senyey, carele să dechiarat. S-a scrisu ca nu este aplecatu nici a intră in cabinetu presentu, nici a luă asupra-si sorcina compunerei unui ministeriu nou.

Dlu Slavy, după ce a primitu scrierea lui Ghyczy, după 2 ore, se duce la Majestatea Sea, unde a dechiarat, că acum, după ce a remasă totu incercările de a compune unu cabinetu fără de rezultat, densul incercările acestea nu voiesc ele continuă mai departe și asi ce rōga alu demisionă.

Majestatea Sea s'a indurat a primi demisiunea și a facultătii pre ministrului președinte a aduce demisiunea acăst'a la cunoștința partidei lui Deák in conferința de séra.

Dlu Slavy a propusă după acăst'a pre mai multi, cari după parerea sea aru fi aplecati a luă asupra-si compunerea unui cabinetu nou. Majestatea Sea a chiamat apoi pre presedintele casei deputatilor dlu Stefanu Bitto, carele a putrecoutu la Majestatea Sea dela 4-5 ore după media-dl. Dlu Bitto nu s'a insarcinat de Majestatea Sea cu compunerea unui cabinetu nou, de ore-ce acă-

st'a alternă dela reportul dlu Bitto ce avea sa-lu facă după convorbirile cu unii alții numai mâne, Majestatei Sei. Dupa audientia a convenit dlu Bitto cu dlu Slavy, după care conferinția s'a dusu amendoi in conferința partidei lui Deák, despre a cărei rezultat amu raportat mai pre largu la altu locu.

Cu componere a unui ministeriu a insarcinat Maj. S. pre presedintele casei deputatilor Bitto. Aceasta a inceputu negotiările cu mai mulți fruntași invitândoi totu odăta a primă căte unu portofoliu ministerial. Alalta-eri după medii se consideră cabinetul că constituira.

Dupa scirile de alalta-ori Bitto eră presedinte; Ghyczy, carele a refuzat in mai multe renduri de a intra in cabinetu, se dicea ca a primitu portofoliu de finanțe; in privința portofoliului de comerț curgeau Vineri după media di negotiările cu G. Bartal, Ios. Zichy și se dcea ca va luă asupra-si portofoliu de comunicări; cei-lalți ministri remănu cu portofoliile loru. — Eri avea sa se prezenteze ministeriul celu nou in clubul lui Deák și astăzi aveau sa apara denumirile in său oficiale.

In fine după alta scire mai nouă, inse totu de Vineri, se asigura ca ministeriul e compusu astfelui: Presedinte Bitto, Ghyczy de finanțe, Szapáry de interne, Zichy de comunicări, Bartal de comerț, Trefort de culte și instrucție, Pauler de justiție, Szende pentru apărarea țierii, Wenckheim lângă persoana Maj. S. și Pejacsevics ministru croat. Luni se va prezenta ministeriul in casă deputatilor. — Diet'a se va amâna pre tempu scurtu.

(Festivitatea militară.) Mercuri in 6/18 Martiu a fostu aici in Sabiu festivitatea militară, impartirea medaliei de resbelu. Garnizoana întrăgă libera de servitul a cătu in parada deplină și adeca: 3 batalioni dela regimentul de infanterie nr. 31 (Mecklenburg-Strelitz), bataliona venatorilor de câmpu nr. 28, totu baterie din locu dela regimentul de artillerie nr. 8, scările dela divizia trupelor, regimentul de artillerie și de cadeti, de partimentul furgonelor și alu sanităție. La 10 ore inainte de amădi comandanțele militari vice-maresialulu Baronu de Ringersheim cu o suita mare, a trecutu trupele in revista. Dupa acăst'a a adresat către generalii, comandanții de trupe și către statul major alu comandanții militari urmatorele cuvinte: „Ve predau dloru aici medaliile de resbelu instituita de Majestatea

Cându o parohie intre chineșii cochiini doresc a se despărții, atunci ambele parti rumpă in prezentă a doi martori unu surcelu său monete și prin acăst'a casatorie e desfășurată. Barbatul trebuie să dea atunci socii sele totu proprietatea, carea o să ayă la inainte de a se casatorii.

Intre indianii Americii se rumpe la nuntă unu bătu in mai multe bucăți și aceste bucăți se impartă intre martori nuntei, cari le conservă cu multă îngrădere. Cându despărțirea are sa urmeze, atunci barbatul trebuie să adune la oaltă totu bucățile acestui bătu, adese ori le aduna pre acestea din cele mai mari despărțiri, spre a le arde. Cându s'a arsu totu aceste bucăți, casatorie e disolvată. In acăstă datină care la parere cuprinde numai o jucaria, jace o intelepciune adenea. Indianulu, care voiesc a se despărții de socii sea, trebuie sa facă mai întâi conformu acestei datină nu rareori ca casatorii mari, apoi adeseori nu astă pre martorii casatoriei in disputa bună, mai alesu cându acăst'a manifestă o bunavointia fată cu socii lui și lu tienu pre elu de unu omu iute la mania, și la casu, cându ii astă, discuta impreuna asupra motivelor de despărțire, lu sfatescu, lu imbunădă adeseori și despărțirea nu se realizează. Se recere o voință de feru și o dusmarie in tăpă ne-

Sea Prea induratalu nostru Imperatu și suprimum nostru beliduce cu ocașia Jubiileului său de 25 de ani ai domnirei Sele pentru aceia cari s'au luptat și au lucrat în companie din tempul domnirei Sele.

„La cele latte ilustre decoratiuni, cari ornă pieptul barbatilou bravi și meritati, cauta singuratecii, cauta cameradii d-vostra cu mandria. La acestu semnu de onore pote să trebuie sa caute armă intréga cu mandria; pentru ca supremul nostru beliduce esprima prin tr'ensulu inaintea nostra, inaintea lumii intregi, și inaintea istoriei: „In cei 25 de ani ai domnirei Mele am fost multiamită cu armă Mea.“ Institutiunea acăstă inse nu este numai pentru noi și pentru armata o distincție, pentru ca o parte mare din semnele acestei de onore se distribue acelor ce nu se mai află în armă activă și cari vietuesc și lucra în alte chiamări.

„Institutiune acestei medalie este asiādara in celu mai largu intielesu alu cuvenitului o distincție pentru poporului intregu; fără diferenția de naționalitate și credinția.

„Inspireze dara acăstă pre toti Vribus unitis spre fidelitate și alipire pentru Majestatea Sea Imperatului și Regele și se renissim'a Sea dinastia, iera pre armata insufletiesca-o și la mai mari fapte pentru onore, gloria și victoria, pentru că după 25 de ani și ierăsi 25 de ani Majestatea Sea supremul nostru beliduce se poate esprima: „Amu fostu multiamită cu armă Mea.“ Să se facă ceriu, că acestea sa le esprime inca Imperatului acestă."

„Ddieu sa tienă pre Majestatea Sea Prergratiosulu nostru Imperatu și Rege și supremu beliduce! Sa trăiesc!"

Unu resunetu de unu intreiu „Se trăiesc“ (Hoch!) au fostu respunsulu la acăsta cuventare scurta, dara cuprindetorie.

Dupa acăstă Escelentă Sea comandanțele militarii a aternat semnele de distincție cu mână sea propria Generalilor și oficerilor superiori și inferiori dela statul majoru alu comandei și comandanților de trupe, au distribuitu apoi la oficerii din trupa, suboficerilor și gregarilor medalie.

Dupa distribuire au defilatul trupele pre dinaintea comandanțului militar, cu carea s'au terminat festivitatea. Săra au fostu o Soirée splendida la Escelentă Sea Comandanțele militarii.

Majestatea Sea a primito in audiencia Jei in 19 Martiu deputatiunea din Panciov'a. Conducatorulu său adresat cătra Maj. S. cu urmatorele cuvinte.

„Majestatea Văstra cesar, și reg. apostolică!

„Poporatiunea cea pururea credințioasa din cercurile electorale ale Panciovei și Or-

siovei și a tienutu, fatia cu evenimentele cele mai noue, de datorintia patriotică a depune la picioarele Maj. V. apost. cea mai adencu simtita multiamită pentru bineface. Rile pentru legile ce privesc desmilitariarea și incorporarea confinilor militari unguresci și s'au datu acestei părți de tiéra, pre lângă acea pre supusa rugare, a primi acea multiamită cu indatina-ve iubire și gratia.

„Totu de odata inrasnimu cu tota supunerea a ne esprime profundă parere de reu, ca o fractiune politica a facutu din alegerea de deputat la Panciov'a obiectul de demonstratiuni ostile Ungariei, spre a-si promova scopurile ei și nu s'au sfîtu a substitui amintitelor legi o tendintă, carea n'au foata nici odata in intentionile Maj. Vostre.

„Cu tota aceste nutrimu acea sperantia, ca cei rataci, sub influența simtiemintelor de înăscuta loialitate, voru veni presecurt tempu la cunoștința și voru contribui la promovarea comunelor interese de statu."

La aceste Maj. S. a respunsu:

„Cu placere primesc espreșunile d-v. de multiamită și de asigurarea cre-dintiei d-v."

„Referintele cele noue, create in confiniile de odinioara, locuite de d-v., au procesu cu consimtimentul meu din acea intențione binevoitorie, că și poporatiunea acestui tienutu sa participe la drepturile egale ale tuturor locuitorilor imperiului și sa se poate desvoltă liber, spre binele loru propriu și alu tieri intregi.

„De planu forte demonstratiunile ostile amintite și de d-v., cari turbura pacea și semtiu locuitorilor pentru legalitate. Numai prin conlucrare armonica și spre folosu comunu, prin promovare puterica și sprințirea mesurilor regimului corespondientorie și intenționilor Mele, midilocindu in modu salutar transitiunea la referintele cele noue, poteli d-v. intemeia durabilu binele poporatiunei și Me voiu bucură totu-de-un'a, déca d-v. și concetatiuni d-v. pre cari reprezentanti, perseverându in alipirea cea credințioasă și in respectarea legilorloru se voru arată și de aci incolo interesanti de binele comunu și demnii de bunavoința Mea."

„In 16 Martiu au fostu la Chis-lehurst in Anglia la vre-o 6000 francesi din tota clasele sociale. In aceasta fiul lui Napoleon III fiindu de 18 ani s'a dechiarat, conformu legilorloru dinastiei, de majorénu. Cuventarea cea a roștilor principale imperialu ducelui de Padu'a, că conductorul deputatiunei,

Una fio e deobligatu prin lege, a se desparti de muerea sea, déca acăstă nu place parintilor lui.

Circasii au doue moduri de despartire, un'a totală și alt'a provisoria. Cându se templa cea dintâi, ambele parti se potu recasatori indato. In casulu din urma socii se despartu de ocamdata numai pre unu anu. Nu tramite barbatulu după decurgerea acestui terminu după muerea sea, atunci deosulu se astringe prin rudenie ei la o despartire totală.

La grecii antici se facea la incheierea casatoriei de comunu o invocare in scrisu despre acea, ca ce subsistintia se cuvine unei femei la casu de despartire. Soci'a nu numai capetează zestrea ei inde-reptu, ci barbatulu treboiu sa solveze și interesele pre tempulu, pre cătu densulu a folosito zestrea ei. In Grecia modernă despartirile suntu de totu rare.

La romanii cei vecchi unu barbatu se potea desparti de muerea sea, déca acăstă nu pastră credintă, déca i falsifică chieile său déca bea vinu fără concesiunea lui. Pre lângă tota acestea nu se templă in Rom'a in tempu de 521 ani nice un'a despartire. Dupa ce se introduce o lege, carea iertă ambelor părți cererea de despartire, despartirile se templau asiā de desu, cătu celu mai neînsemnatu pretestu dă insa la despartire. Seneca scrie, ca multe mueri nu mai nu-

carea a salutat pre principe in numele francesilor, a facutu impressione bona asupra deputatiunei și ore-care sensatiune in Europa. Sensatiunea acăstă inse e de a se luă in sensu mai moderat. Ea se restringe pre lângă aceea, ca principale se vede ca comptédia pre votul universalu, căru dice ca se va supune si carele de siepte ori a scosu din urna numele lui Napoleon. O parte insemnatu a pressei europene e de parere ca nu se poate dice, ca aru fi ce-va cu totul imposibilu că din urna sufragiu-lui universal sa ieșe a op'a ora ierăsi unu Napoleon, carele că imperatu aru portă numele de Napoleon IV.

In monotonia desbaterilor camerei prolungite din Bucuresci va veni in septembra victoria o schimbare in forma de două interpellatiuni. Una va veni dela Iul Miclescu și privesc unu gravamen asupra vatemârilor de granitia de către ungureni. Alt'a dela Iul Vasescu pentru bunuri monastrești române din Basarabi'a rusescă a căroru venituri guvernul rusesc nu voiesce ale dă românilor.

Din Serbia se scrie la „Ung. Ll.“ despre unu conflict nou in trei. Porta și in trei Serbia. Marele viziru de acum se pare că voiesce sa inoișca cestiuza Zoroniukul, pre care nu la cede Serbiei nici că locu neutră; incătu pentru juncțiunea drumului de feru, marele viziru vrea sa incungiște Serbia, incătu Belgradulu sa nu capete decătu o linia laterală. De alta parte se dice, că cestiuza tributului in scurt tempu va atrage atențiu-ne Europei.

Universitatea sasescă.

(Urmare.)

Poporul care a locuitu pre pamantul cercu scrisu in anul 1222 și după acăstă, eră dejă impartit in Transilvania, acestu teritoriu a facutu o parte in trei a Transilvaniei și domnii sasi au o lege placuta, după carea acela se poate consideră de apartenatoriu la comitatul Albei. Indata ce se desvoltara și se clădira pre acestu pamant cetățile sasesci și indata ce coloniele, cari se află afara de cetăți, și comunele se grupă in giurul cetăților din interesulu administratiunei comune și alu jurisdicțiunei, se nascu sub numele celor 9 cetăți sasesci cele 9 șanțe, spre a suplini locul comitatului, și afara de acesta se nascu și cele două districte Bistrită și Brasovulu, intre cari despre

merau anii după consolate, ci după numerulu barbatilor loru. Si santul Ieronim vorbesce de unu omu, care a ingropat douăzeci de mueri, și de o muere carea duse in mormentu donezeci și doi barbati. Asia dara partea femeiesca are in acestu jocu frumosu cu două pointe mai multu.

Cele mai mari drepturi și cele mai grele deobligamente le aveau muerile in Hindu. Ele că veduve trebuiu sa se arda impreuna cu barbatulu repausatu, dara pâna ce acestă se află in vietă, lu po-teau parasi căndu le placea loru și se casatoriu cu altul. Si cându unu barbatu și numea muerea sea „mama“, atunci după cuventulu acestă eră onu lucru nedelicatu, déca elu mai vietuiā mai de parte impreuna cu ea.

Cându in neamulu indianu alu garii loru o femeia devinea infidelă barbatului său, acestă nu potă pretinde in casulu acela despartirea, numai atunci potă face acăstă căndu elu i dă tota avere sea și copiii. Muerea inse potea sa parasescă pre barbatu, căndu vră, și nu numai se poate casatori cu altul, ei potea lăua cu sine și avere intréga a barbatului de mai nainte.

Unii milionari betrâni potu dice, ca noi suntemu de origine indiana, dara ca noi ne-amu desvetiati de multu de unele suprabundante ale neamului aceluia.

teritoriul celu din urma și al celor intregi de adi nu se poate dovedi nici odată, ca s'ară tienă de pamantul datu conpatriotilor nostri sasi la a. 1222 spre colonisare.

Desvoltarea acăstă și sustarea pâna adi a asiā nomitelor se scunde sasesci și o dovedă despre acea, ca precum in celelalte părți ale tieri, pre pamantul comitatensu și secuiescă, asiā și pre fundul regiu datu concetatiilor sasi cu unu anotită teritoriu s'au grupat totă cetățile și murii radicali între anumite margini sub numirea imprumutata dela cetățile mai de capetenia impregiorulu acestoră și au exercitat in cercul lor propriu una dreptă legislatoare după modelul corporatiunilor secuiescă și comitatense prin corporatiuni și pâna la 1848 in dieța tieri estindendu-se preste totu, dsra pre lângă sustinerea strictă a modalităților sălense mai in susu.

Sa sia existat, după cum amu disu mai susu, intre comunitatea comitatului seacuului său districtului — universitas comitatus — și intre dieța tieri o corporație națională deosebită, sia acăstă și așa de casurele obvenitorie la secului in anii 1505, 1555 și 1506 o alta specie de reprezentantiune aru si adus cu delaturarea adunărilor seacuului și comitatense legi municipale și cu atâtă mai putenu legi regnocolari, despre acăstă nu scim niciu, nici chiară despre un'a, din vietiā nostra de dreptă și istorica de optu sute de ani, și spre a justifică acăstă nici un'a din aceste naționalități nu potu areta nici o lege, și cu atâtă mai putenu potu produce altii o atare lege pentru ca articululu de lege 11 din 1791 p. 3, A. C. III. p. 1. art. de lege 6 din 1764 nu disponu nimicu despre atari adunări, ci numai despre conferintie proprie a reprezentantilor naționali sub decurgerea dietei și art. de lege 6 din 1744 dispune de altă felu de adunări, și ca dispusetiunea din urma de altmirene și si realizabila se vede din adunăriile regulate și corespondentorie spiritului naționalităților, cari adunări sămenă cu adunări comitatense de inainte de 1848, și cari aveau unu cercu mai extinsu.

(Va urmă)

Varietăți.

* * Adunarea seacuului Sabiu lui este de nou lipsata pre Marti 12/24 Martiu. La ordinea dilei de mai nainte se adauge proiectul statutelor pentru fondul de pensiune alu oficialilor magistratuali.

* * Statariu. Cu invocarea ministrului de interne și de justiția s'a publicat in comitatul Neugradu dreptul statariu pre unu anu contra raportorilor, talharilor și tacuinarilor și acelor ce in ore-care modu le da măna de ajutoriu.

* * Trompetă Carpatilor aduce scirea interesanta, ca in dilele din urma s'au aflatu pre rip'a stânga a Oltului unu vasu de feru contineandu aproape 4 kilograme de monete. Monetele suntu cele mai noua din anul alu cincilea alu imperatiei lui Marcu Aureliu și cele mai vechi de pre tempulu lui Vespasianu. Tote monetele se află la d-lu Cesaru Boliacu. Cea mai mare parte suntu Trajanii și Adriani. Se potu procură pâna la finea lui Martiu cu 1 leu 20 bani bucată.

* * Primă incercare de tâlhărie in vagonele căilor ferate române. Se pare ca in curendu vomu fi nevoie sa tiparim și noi pre vagonele căilor ferate inscriptiunea: „padită ve de hoti“, inscriptiune care se vede mai pre totă vagonele din unele state, unde hoti a devenit o meseria pentru o parte din poporatine.

Luni 18 a curentei pre la 7 ore săra, in trenulu ce venea dela Pitești, s'a intemplatu urmatoreea tentativa de tâlhărie, in apropiere de statiunea Titu:

Intr'unu vagonu se află unu conductoru postal cu gentele cu bani ale expedițiunii postale, adunate de pre la diferitele statiuni din cale, și ale căroru chieci după, un'a se pastrădă de statiunea care este

dedia, și cealalta de statuine care primesc. În acestu vagonu, pre cătu scimu, nu este permis sa stea nimeni, de cătu conductorulu. La un'a din statuni s'a urcatu in acestu vagonu unu individu care se vedé a fi siu de cantonieri la liniele telegrafice și conductorulu a facutu marea gresiala a-lu primi. Plecându trenulu, dupa căte-va minute cându vites'a era mai mare, bunulu tovaresiu de drumu alu conductorului, scôte din haine unu toporasiu să incepe sa-lu isbésca. Conductorulu se apera, loviturile se indoesec; dura prin presint'a de spiritu, lovitulu sparge geamulu vagonului să incepe sa strige cu glasu tare: „sariți ca me omora hotii.“ Nisice pasageri din vagonulu de alaturea, audindu strigalele, au datu de scire altoru pasagieri, să din unul in altulu vestindu se conductorii trenului, s'a opritu trenulu la prim'a statuine, care era forte aprópe. Aici siu de gara să cu mai multi aginti de ai călei ferate mergu sa deschida vagonulu că sa puna mân'a pre criminalu, care ii amenintă sa-i injunghe cu unu culitu mare ce avé in mână, să astu-feliu să face locu de fuga. Indata a fostu prinsu să predat autoritătiei competinte.

Acesta suntu de o cam-data sciintele ce amu potutu avea despre acestu faptu; de vomu mai avea să altele, mai detailate, le vomu publicá să pre acelea. „Rom.“

* * Ce-va despre pâne in România. Apropos de scumpetea pânei să de lipsa de mesura drépta despre care ne-am plânsu intr'unulu din numerele nóstre, estragemu din diurnalul „Fiul Romaniei“ urmatorele:

Celu mai necesariu objectu de hrana, să fâra care nu se pote, este pânea.

Pânea este alimentulu celu mai intrebuintiatu să, in mare parte, de ómeni seraci intrebuintiatu singuru pentru intretinerea vietiei. Déca pretiul seradica este absolut imposibilu că clas'a laboriosa sa nu sufore.

Multele să continuele insielatorii ce facu brutarii, scamotandu pre nenorociti, ne puse in positiune de a dice căte-va cuvinte asupr'a acestui objectu să totu de odata a ne face interpretu fidelu alu plângerilor suferindilor pre lângă onorabilă primaria a capitalei, rogându-o a luă mesurile cele mai urgente să eficace, că cu o óra mai inainte sa scape pre multimea seracilor din ghiazele torturatore ale brutarilor.

In adeveru primari'a a luatu o mesura prin o incheiare a consiliului, că jimb'l'a sa fia drépta la cantarit de 400 dramuri să 200 să pre lângă cantitate sa insusiesca să o buna cualitate. Dara ce urmare a avutu acésta incheiare? Cu destula parere de reu trebuie sa marturismu ca nici un'a, căci brutarii continua a scôte pâne de 125-150 dramuri să sa o venda cu 20 bani bucată. cătu privesce cualitatea, pânea este mai de multe ori negra să necopta decât curata să copata.

Cele ce inaintaramu, rogâmu pre on. primaria, a nu le consideră la adres'a brutarilor ce espunu spre vendiare pânea in piatia, ci pentru acelle multe mahalale pre unde suntu mai multi seraci, căci pentru noi nu numai piati' constitue capital'a.

„C. d. I.“

* * Biat'a „Albina“ din Pest'a se afla asiá de incurcata in cestiunile ce dice că le apera, incătu nu le mai dă nici de inceputu nici de sfersitu. Dara pentru ce nu suntu să ele mai simple, că sa le cuprinda ori-ce simplicul? pentru ce sa fia eleasá incătu sa trebuie totu nu mai de altii descurcate? Au nu li eloru mila cându vedu pre „omulu“ asudatu, inhatiandu-se cându de un'a cându de alt'a, tragendu apoi de ele: hati in drépt'a, hati in stâng'a — fâra sa le descure? nici baremu sa le rupa? — Apoi sa nu se manie redactorulu primariu alu „Albini“, dupa demisulu celu mai inteleptu „omu“ din lume? Sunu injure, strige, sa nu dea din mâni să din piciore? Ei! să apoi déca nu vrea sa mérge cu tóto acestea, sa nu-i fia permis u dâna vala asupr'a redactorilor dela alte foi, spre a-i obraznici, ai stupidici să căte tóte alte basaconii? Sa nu cugetati ca e gîrma ce

să despre ce scriem. Cetiti nr. 18 alu „Albini“ să vedeti cătu e de seriosu, eu tóte ca ridi de ti se clatesce fasolea in pantece de nostimele posne din fruntea, midilocul să cod'a „Albini“. Amu cugetatul noii demultu sa recomandâmu fóia acésta in loculu „Gurei satului“, căci un'a e mai mare, e totu comica (pre căte unu locu tragi-comica) dela unu capetu pâna la cel-laltu să apoi, ce e mai multu, pre cându dela „Gur'a satului“ vinu glumele asteptate, „Albin'a“ are acelui avantajiu, ca ea surprinde totudéun'a cu glumele sele din articulii cei mai seriosi; un'a o strica, ca nu aduce să ilustratiuni. Dara nici in privint'a acésta nu este publicul eu totulu in paguba, căci se dau din cându in cându descripsiuni, despre „omulu“, cari intrecu tóte caricaturile din intrég'a presa umoristica.

Noi vomu notá aici numai vre-o căteva probe de glume:

Ierarchia româna nu se putea desparti de cea serbésca, in puterea canónelor bisericesci, ci numai déca se incaierau serbii să români intr'o paruiela buna. — Români din fundulu regiu să granicerii fostului regim. I rom. din Transilvania au esitul din minti, déca nu aproba sprinirea universitătiei sasesci, din partea lui Babesiu; căci au mîste români, cându ei voru sa scape să in fundulu regiu de egemonia să procură sasescă să granicerii, cându mai facu vorba de muntii revidecati? Cea mai comica dintre tóte este inse din nr. unde dice „Albin'a“: „Spectacululu de certe murdarie l'am evitatu pururea“. Aceste le dice certandu-se tocmai acum cu „Federatiunea“, să cându pre alte dôue pagine polemiséa în ventu cu „Telegraful Romanu“, pre carele dicea mai de une-dile, ca nu-lu mai ceterse, ba nici ca are intrare la „Albin'a.“ — S. a. s. a. căroru aru fi bine sa li se deschida o rubrica speciale.

Déca ni-aru permite tempulu să spatiu amu să face-o, pentru ce publicul aru fi cu recunoscinta nu numai cătra noi, dară să cătra isvorulu originalu de unde amu scôte tóte glumele politice. — Cu tóte ca tempulu celu pretiosu aru trebui sa-lu folosim altu felu să nu cu tandaliturile „Albini“.

Unu scurtu tractatu despre institutele de corectiune.

Pre cându in staturile să la popoare mai civilisate s'au scrisu să se scriu opori voluminóse să se edau foi periodice despre institutile de corectiune, pre atunci la noi nenorocirea pare ca nu asta baremu o inima compatimitória, căci despre partea acea debile a societătiei, pre carea o ajunsu sörtea sa fia macaru să pre unu tempu deosebita de societate pere ca in adinsu o dă uitări. Despre dens'a se scrie prea putenu său mai nimicu. Ba eei mai molti abia dupa nome cunoscu aceste institute. Pentru acea credu ca voiu face unu micu servitul stimatilor ceitori, déca me voio incercă a descinde in lumea corectiunaria să a vorbi ce-va despre amintitele institute.

Totu incepulata este greu. Pâna acum'a eu celu patienu nu amu potuto asta la noi români nici unu tractatu nici o scriere in privint'a acésta. Sa nu ascepte dara nimenea din partea mea una tractatu sistematicu să esauriatoru despre lucrul din cestiune, că sa privesa totulu mai multu de o incercare a unui preotu teneru inca pre tempulu acesta, de o incercare dicu, prin carea a-si dorî sa dan indemnitu altor'a mai capabili in presinte si venitoriu, de a se ocupă cu uno mai bunu succesu de cestiunea acésta forte neglesa in tóta privint'a.

Inainte de a vorbi despre lucru, trebuie sa ne intrebâmo, ca ce suntu institutile de corectiune? Si aci potemu respunde pre scurtu, ca institutile de corectiune suntu acelle institute, cari au de scopu coregerea său indreptarea ómenilor acelor'a, cari au lipsa de ea.

Este constatatu, ca omulu la nasceră sea nu aduce cu sine pre lume, fâra numai simburii, din cari au sa se

desvoltă insusirile și aplecările lui. In o gradina, cu a cărei a ingrigire și cultivare nu se occupă să nu se osteneșce nime, de siguru totu-déun'a burnienele și spinii crescă să se desvólta mai curendu și mai tare, asiá incătu său inéca dejá sementi a florilor celor nobile, său déca au să apucă cum-va acestea a cresce, totusi mai curendu său mai tardiu le detrugă umediul să le usca.

Asiá este să cu desvoltarea aplecarilor și simișmintelor morale-religioase ale omului. De sine lasatu omulu in crescerea și desvoltarea sea devine asemenea unei gradini neglese; aplecările și dorintele cele rele predominesc cu totulu pre cele bune. Omulu atunci este mai multu o ființa animalica, ce urmădă fără pregeugetare instinctul celui orbu, decât o ființa rationale creată spre unu scopu mai sublimu. Cá sa pote deveni omulu omu in sensulu eminentu alu cumentului, are lipsa, de a se perfectionă. La acésta nu-lu pote aduce fără o educatiune adeverata.

Cu cătu lipsesce mai multu educatiunea adeverata unui individu său unui poporu, cu atât'a mai animalice suntu aplecările lui, cu atât'a mai rele și pericolose suntu actionurile său faptele lui.

Cultur'a cea adeverata nu sta insemnatu intr'acea, că omulu sa-si castige cunoscintie și sciintie, adeca sa-si cultive numai mintea, căcă totu-odata sa-si indreptedie, deprindă și intaréscă vointia spre totu ce e bunu și frumosu, dreptu să suntu, va sa dico, sa-si cultive și inim'a. Unde lipsesce o parte din acestea, acolo nu este cultura adeverata, ci numisi unilateral, care nici odata nu aduce pre omu la perfectione. Omulu cu sciintie cătu de multe și inalte nu va fi omu adeveratu cultu, déca nu va ave religiositate și moralitate, ba este cu atât'a mai periculosu pentru societatea omenescă, este asemenea unui omu deprinsu in manuarea armelor, dura nebunu, său smintitul la minte, carele in locu sa intrebuinteze armele spre scopulu loru celu bunu, in nebun'a sea vatema și omora totu ce-i ieșe inainte.

De aci provine acea impregnare trista, că să la unii individi, său la unele popore, cari pretindu a fi cele mai culte, astămu aplecări și fapte cu totulu contrarie acestei numiri. Ei intrebuintidă sciintiele numai spre satisfacerea postelor săi ambitionei loru, fără privire la acea, ca pote prin tendintele și actionile loru vatema și omora déca nu cum-va fisicalmente, de sigura moralmente pre alti; ei nu se genédia și ca caută săriarea loru inchipuita tocmai in ruinarea fericirej de apropelui.

De aci se tenu și éeci diplomi și politici pretinsi, cari in locu sa inainteze binele și prosperarea națiunei, patriei omenimiei, venédia sub masca diferita numai glorificarea de sine, numai binele și interesele proprii tocmai spre detrimentul societătiei omenesci. De acésta-si categoria se tenu acei individi numiti culti, cari se nesuiescu a inegră prin totu felul de inventive și calomii pre acei barbati, de cari sa vedu superiorisati prin inteligiția și caracterulu loru celu nobilu, espunendu priu explicări false și tendențiose meritele altora de crime, — aci individi, dicu, cari conturba bun'a intelegeră și concordă, conturba liniscea și ordinea publica. Atari individi comtu nu arare ori crime infernali ascunse, și adeseori crime politice, cari asemenea suntu condamnării că si crimele ordinarie, in cari cadu mai adeseori in genera ómenii de rendu cu o cultura forte neglesa in tóta privint'a.

Mai tóte faptele inmorali, cari vatema legile religionei, suntu totu odata faptele criminale cari vatema și legile civili ale statului. Statele crestine au să cunoscă, că tóte actionile, prin cari se vatema in societate conditionile fundamentale ale vietiei morali, tocmai pentru aceea contină și o injuria mare, o crima.

Pentru aceea nu numai biserică in scăra sea, dara să statoul său a nesuitu să se nesuiesce, a luă dispozitivile necesa-

rie pentru pedepsirea și coregerea criministilor. Pedepsa statului sătă intre altele și cu deosebire in incarcere mai scurta și mai indelungată, ce o dictată prin legă asupr'a vnovetilor.

(Va urmă.)

Raportu comercial.

Sabiul 17 Martiu n. Grâu 7 fl. 80 xr. frumosu, 7 fl. 33 xr. mestecat, 7 fl. 13 xr. cunat. infar.; sare 4 fl. 93 xr. pâna 4 fl. 67; orzu 3 fl. 67; ovesă 2 fl. 93 pâna 1 fl. 73 xr.; cuceru (porumbu) 3 fl. 87-4 fl. 13 xr.; cartofi 2 fl. 40 xr. galéat' austriaca. Făina buna 14 fl.; de frânele 12 fl.; de pâne alba 11 fl. pâne de casă 10 fl. maj'a.

Linte 24 xr., mazarea 24 xr., Fasolea 18 xr., malaiul 16 xr. cup'a.

Fenu legat 1 fl. 30, nelegat 1 fl. 10 xr., paie lungi 80 xr., scurte 70 xr., maj'a.

Lemne de focu 8-10 fl. stang. aust.

Carnes de vita 22 cr. p., de porcă 26 xr. Unsorea 75 xr. pâna la 1 fl. cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 8/10 Martie 1874.

Metalice 5%	69 40
Imprumutul național 5% (argintu)	73 70
Imprumutul de statu din 1860	103 50
Actiuni de banca	966 —
Actiuni de creditu	229 —
London	501 75
Obligationi de desdaunare Unguresci	74 75
" " " Temisiorenc	74 50
" " " Ardeleanesci	73 50
" " " Croato-slavone	75 50
Argintu	106 65
Napoleonu d'auru (poli)	8 91 1/2

Concursu.

Pentru ocuparea postului de sodal colegiatoru care aru să totudeodata și instructoru și diriginte alu invetiacilor și diriginte alu afacerilor technice la tipografia archiepiscopală româna gr. or. de aici se scrie concursu pâna la 3/15 Aprilie a. c.

Cu acestu postu este impreunat unu salariu anuale de 600 fl. v. a.

Doritorii de a competă la acestu postu au a-si asternă la subscrise a comisiune pâna la datul indicat suplicele concursuale proiectate cu atestatele de pre calificatiunea loru in art'a tipografiei.

Sabiul 1/13 Martie 1874.

Comisiunea administrativa a tipografiei archiepiscopale române greco-orientale.

(2-3)

Concursu.

Devenindu parochia Paclisi'a in protopresiteratul Albei-Iulie vacanta — se scrie concursu pâna in 2 Aprilie a. c.

Emolumente suntu:

1. Venitele stolari indatinate.
2. Aratura 5 jug. și senatii 1 jug. 2970 □.

3. Casa pentru locuinta se va inchiria din vîstieria bisericei, pâna cându cas'a parochiale, și alte supraedificare; precum și o parte de implantătune a vinei se voru plăti familiei, fostului parochu.

4. Dela aproape 200 paterfamilie căte 1 ferdela cuceruzi cu tuleulu, și 1 dî de lucru.

Doritorii de a ocupă acésta parochie, au sa-si asternă suplicele instruite cu documentele recerute de prescrisele „Statut. org.“ la subscrisu pâna la terminalu susu indigitatu.

Alba-Iulia 1 Martie 1874.

In contilegere cu comitetul parochiale.

Ales. Tordosianu, protopresb. or. gr.

(2-3)

Nr. 25/1874.

Edictu.

Prin care Oprea Maniu Lungu din Poplac'a scaunulu Sabiului de religiunea gr. res. carle de tempu indelungat su necredintia au parasită pre legituit'a lui socii Dobr'a Maniu Vladu totu din Poplac'a, fără de a se sci loculu astărei și petrecerei lui, se provoca, că in termenul de unu anu dela datulu de fată sa se infatisdie inaintea forului matrimoniale subscrisu, pentru ca la din contra procesului divortial intentat asupr'a lui, se va otari amesuratuo prescriselor canonice și o absența lui.

Sabiul 22 Fauru 1874.

Forul matrimoniale alu tractului protop. gr. res. alu Sabiului I.